

ЛІТЕРАТУРА

1. *О мерах по совершенствованию борьбы с лесными и торфяными пожарами: Материалы науч.-практ. конф. – М.: ВНИИПО, 2002. – 232 с.*
2. *Предупреждение, ликвидация и последствия пожаров на радиоактивно загрязненных землях: Сборник научных трудов. – Вып. 54. – Гомель: ИЛ НАН Беларуси, 2002. – 190 с.*
3. *Матюшин А.В., Олейников В.Т., Зыков В.И., Крылов А.Г., Зайцев С.А. Создание и программно-техническое оснащение ситуационного центра ГУГПС МЧС России // Пожарная безопасность. – 2004. – №4. – С. 72-76.*

УДК 614.84

І.Л.Ущанівський, В.Б.Грицай, С.І.Пехник (ГУ МНС України в Львівській області),

ГАСІННЯ ЛІСОВИХ ТА ТОРФ'ЯНИХ ПОЖЕЖ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Із загальної земельної площі - 2183,1 тис. га., під сільськогосподарські угіддя задіяно 1275,6 тис. га. Загальна площа торфополів складає 5443,9 га. Ліси Львівщини займають 28 % її території. Загальна площа лісів області 690,1 тис. га. Для прийняття правильного рішення по гасінню пожежі на торфопідприємстві проводиться розвідка, яка встановлює напрямок і швидкість розповсюдження фронту і флангів пожежі, наявність загрози об'єктам, польовим гаражам, селам та штабелям торфу. Визначаються перешкоди, які можна використовувати для локалізації пожежі, ступінь загрози переходу вогню в прилеглі лісні масиви та сільськогосподарські угіддя.

Площа Львівської області 21,8 тис. кв. кілометрів, що становить 3,6% від території держави, розтягнута з півночі на південь на 240 км., із заходу на схід на 210 км.

Розташована в трьох природних зонах: лісових, лісостепових, передгірних і гірських районах Карпат. На заході протягом 250 км. її межі збігаються з українсько-польським кордоном.

Із загальної земельної площі - 2183,1 тис. га., під сільськогосподарські угіддя задіяно 1275,6 тис. га. Загальна площа торфополів складає 5443,9 га. У Львівській області видобування торфу здійснювалось екскаваторним і фрезерним способами. Поля добування фрезерного торфу займають значні площі. В залежності від кількості видобутого торфу площі поділені на виробничі ділянки (400 – 500 га), які знаходяться на незначній відстані від населених пунктів і лісових масивів.

На сьогоднішній день на території області є одне підприємство, яке займається переробкою торфу, це КП „Лопатинський торфобрикетний завод” та проводить відвантаження торфу з Стоянівського заводу. Площа розробок торфу становить 300 га. На підприємстві працює 110 чоловік.

Ліси Львівщини займають 28 % її території. Загальна площа лісів області 690,1 тис. га., з них 478,2 тис. га. або 69,3 % - ліси державного значення, 143 тис. га. (20,7 %) – ліси ОКЛГП “Галсільліс”, 53,2 тис. га. (7,7 %) – ліси міністерства оборони, 15,7 тис. га. – ліси інших лісокористувачів (2 %).

Гірські ліси в держлісфонді займають 176,6 тис. га., або 34 %.

Загальний запас деревини в лісах об'єднання – 109,8 млн. кбм. Середній запас на 1 га 255 кбм. Ліси державного значення представлені високопродуктивними цінними сосновими

(94,7 тис. га. – 21,9 %), ялиновими (58,3 тис.га-13,5 %), дубовими (95,7 тис.га-22,1 %) і буковими (90,3 тис. га. – 20,9 %) насадженнями.

Лісові масиви розташовані в безпосередній близькості до населених пунктів та виробничих об'єктів, що створює можливість виникнення лісових пожеж. Як показує статистика основними причинами виникнення лісових пожеж є необережне поводження з вогнем при відвідуванні лісових масивів та торфополів. Причиною виникнення пожеж ранньою весною та пізньою осінню є сільськогосподарські пали. При спалюванні сухої трави та стерні вогонь нерідко перекидається на торфовища і ліси.

Лісові масиви області характеризуються в основному 2-м і 3-м класами природної пожежної небезпеки. В хвойних молодняках на сухих типах лісу та в незамкнених культурах має місце 1 клас природної пожежної безпеки, який характерний для зони малого полісся.

Лісокористувачі в області розподілилися таким чином:

- ДЛГО “Львівліс” – 478,2 тис.га
  - “Галсільліс” - 143 тис.га
  - Міністерство оборони – 32,4 тис.га
  - Державні сільськогосподарські підприємства – 1,8 тис.га
  - Селянські господарства – 0,1 тис.га
  - Заклади, установи – 0,3 тис.га
  - Промпідприємства – 0,1 тис.га
  - Підприємства організації транспорту та зв'язку – 2,6 тис.га
  - Держкомітет у справах охорони держкордону – 0,2 тис.га
  - Організації, установи, підприємства природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення – 29,2 тис.га
  - Водогосподарські підприємства – 0,4 тис.га
- Всього: 688 тис. га.

Відповідно до аналізу загорань, які траплялися в окремі роки ймовірність виникнення пожеж в лісгосподарствах та на торфовищах на території області свідчить про те, що їх кількість та загальна площа пов'язані з кліматичними та погодними умовами, відсутність опадів та суха жарка погода сприяють виникненню пожеж та розповсюдженню їх на значні площі, а найімовірнішими щодо їх виникнення є райони населених пунктів:

- м. Львів – Рясне-1, Рясне-2.
- Сокальський район с. Реклинець, Белз, Бендюга, Волсвин, Піддубне, Стаївка, Угнів.
- Радехівський район - с. Витків, Нивиці, Лопатин, Середполець, Кути.
- Кам'янка-Бузький район - с. Стриганка, Н. Яричів, Полонична, Борщовичі, Дернів, Запитів.
- Яворівський район - смт. Івано-Франково, с. Старичі, Шкло, Когути, Вороців.
- Жовківський район – м. Дубляни, с. Стронятин, Любеля, В'язова.
- Пустомитівський район – смт. Щирець, с. Семенівна, Гамаліївка.
- Бродівський район – с. Збруї.
- Дрогобицький район- м. Трускавець, Східниця.

Гасіння пожежі найбільш ефективно, якщо на самому початку створенні штучні рубежі, які зупинять її розвиток по всіх напрямках.

Задачі з підвищення протипожежної стійкості вирішують комплексно при проектуванні, в ході будівництва і експлуатації торф'яних підприємств.

Для підвищення протипожежної стійкості торфопідприємств при їх проектуванні і їх будівництві територію полів добування торфу ділять на окремі ділянки – квартали, влаштовуючи між ними протипожежні розриви; забезпечують поля вузькоколійними дорогами, проїздами для тракторів та машин, а також проходам для успішної евакуації людей і обладнання з небезпечних зон.

Площі полів добування торфу в теперішній становлять 600-800 га і більше, тому їх необхідно розділяти протипожежним розривами на ділянки, які не перевищують 200 га. Такі ділянки значно обмежують розповсюдження пожежі і дозволяють підрозділам пожежної охорони успішно ліквідувати осередки пожежі. Досвід боротьби з пожежами підтвердив необхідність подібного розділення полів добування торфу.

Між окремими ділянками, полями сушки торфу і прилеглими до них лісними масивами, або невикористовуваними ділянками торф'яних родовищ передбачаються протипожежні розриви шириною 75 – 100 м. Розриви між полями добування фрезерного торфу і селищами досягають 300 м. Протипожежні розриви очищають від рослинності по внутрішньому краю розриву копають канали. На протипожежних розривах обладнують для тракторів і автомашин вузькоколіїні дороги або проїзди, які можна використовувати для доставки протипожежного обладнання.

В спекотні літні дні протипожежні розриви на торфополях періодично звожуються. Для цього заглиблюють один з валових каналів і роблять з більшим, ніж звичайно поперечним перерізом. Цей канал повинен бути постійно заповнений водою для зволоження торфу і гасіння пожежі. Поповнювати канал водою можна з водопроводу через валові канали.

Без виконання заходів з протипожежної стійкості приймати торф'яні поля в експлуатацію не дозволяється.

Для підвищення протипожежної стійкості торфу, який зберігається в штабелях необхідне проведення специфічних заходів, які виключають процес самозаймання. З цією метою:

- своєчасно вивозять торф споживачу;
- охолоджують і ущільнюють торф в штабелях;
- ізолюють осередки самозаймання торфу від проникнення повітря;
- контролюють температуру в штабелях.

Для того щоб охолодити торф, його періодично пошарово переміщують штабелюючими машинами. При цьому відкривається зона максимальних температур, внаслідок чого інтенсивність тепловіддачі росте і торф охолоджується до температури, яка наближається до зовнішньої. Перевалку виконують одночасно на трьох чотирьох штабелях. За час, який штабелювальна машина МТФ зніме і перекине шар торфу, він встигає вистигнути до встановленої температури. Слід враховувати, що через 15-20 діб утворюється нова зона високих температур, для зменшення якої цикл переміщення торфу повторюється.

З метою зменшення інфільтрації повітря в штабелях на деяких підприємствах проводять пошарове ущільнення торфу різноманітними машинами і механізмами з наступним зволоженням. Таке ущільнення торфу значно знижує інтенсивність його саморозігріву. Останнім часом способи ущільнення торфу значно вдосконалені, що різко підвищило ефект гальмування процесу самозаймання.

Для попередження самозаймання фрезерного торфу штабелі ізолюють від проникнення в них повітря. Найбільш часто для цього використовують сирий фрезерний дрібняк, який наносять на поверхню штабелів. Розрівнювання дрібняку по поверхні штабеля і його ущільнення виконують штабелювальними машинами.

В теперішній час розробляють нові, більш дешеві і ефективні способи ізоляції штабелів. Так, наприклад розроблені два варіанти тонкошарового ізоляційного покриття штабелів, яке складається з двох шарів. При першому варіанті внутрішній шар, який накладається безпосередньо на поверхню штабеля, виготовляють з сирого торфу (товщина шару після висихання становить 4-9 мм). Зовнішній шар, виконаний з бітумних матеріалів накладають на внутрішній після його підсихання протягом 8-10 діб. При другому варіанті ізоляційний шар товщиною 7 см. складається з інтенсивного переробленого вологого торфу вологістю 82-89%. Такий шар повністю повітронепроникний. Для попередження від

висихання і збереження захисних властивостей ізоляційний шар покривають фрезерним дрібняком вологістю 74-81%, товщиною 5 см.

Для своєчасного вжиття заходів проти самозаймання фрезерного торфу необхідно контролювати його температуру. Згідно з діючою інструкцією, вимірювання температури в штабелях починають не пізніше ніж через 10 діб від початку робіт зі складування торфу і продовжують до завершення ізоляційних робіт. Виконують також контрольні заміри температури і перевіряють справність ізоляції штабелів добування минулих років, які залишилися на зберіганні. Температуру в штабелях вимірюють вмонтованим в штангу максимальним термометром або спеціальними термовизначниками.

Практика гасіння торф'яних пожеж показує, що найбільш розповсюдженим і ефективним вогнегасним засобом є вода.

Для гасіння великих пожеж і подачі води в випадках, коли вододжерела знаходяться на великій відстані від місця пожежі, доцільно використовувати пожежні насосні станції (ПНС-110) та рукавні автомобілі (АР – 2). При прокладанні рукавних ліній створюється запас рукавів для забезпечення маневреності стволів.

На гасіння пожеж полів торфу значною мірою впливає забезпечення їх протипожежного захисту. Так затрати на гасіння торфу на площі 8 га з вологістю 60 – 70 відсотків і прогрівом до 20 см., при залученні пожежної насосної станції, 4 пожежних автоцистерн 26 чоловік особового складу, становлять близько 8000 грн. та витрати бензину А-76 – 600 л., дизпалива – 100 л. При гасінні торфу на площі 7 га з вологістю 40 – 30 відсотків і прогрівом до 60 см., при залученні пожежної насосної станції, рукавного автомобіля 17 пожежних автоцистерн 75 чоловік особового складу, затрати становлять близько 12000 грн. та витрати бензину А-76 – 1060 л., дизпалива – 500 л. З наведеного видно, що стан протипожежної стійкості торфополів прямо впливає на затрати при гасінні пожеж торфу.

Для прийняття правильного рішення по гасінню пожежі на торфопідприємстві проводиться розвідка, яка встановлює напрямок і швидкість розповсюдження фронту і флангів пожежі, наявність загрози об'єктам, польовим гаражам, селам та штабелям торфу. Визначаються перешкоди, які можна використовувати для локалізації пожежі, ступінь загрози переходу вогню в прилеглі лісні масиви та сільськогосподарські угіддя.

Розвідка проводиться за допомогою автомобільного та залізничного транспорту (автодрезини вузької колії), а у важкодоступних місцях – на тракторах і шляхом обходу. При значних площах торфопідприємства використовуються вертольоти.

Першочерговою задачею пожежних підрозділів і всього персоналу торфопідприємств є евакуація населення і працівників, обладнання і машин з небезпечних зон. Вони виводяться на суходоли і зволожені площі, які охороняються пожежними підрозділами.

Дії з гасіння пожежі залежать від обстановки. При достатній кількості сил і засобів їх можна виводити по периметру пожежі.

При розташуванні сил і засобів потрібно враховувати напрямок, силу вітру, можливість зміни обстановки. Для цього потрібно передбачити резерв сил і засобів. Гасіння пожежі найбільш ефективно, якщо на самому початку створенні штучні рубежі, які зупинять її розвиток по всім напрямках. Тільки після цього потрібно починати гасіння горючого торфу всередині згарища.

Таким чином, на першій стадії гасіння пожежі потрібно створити перешкоди її розповсюдженню шляхом видалення або зволоження сухого торфу по периметру горючої площі. На другій стадії необхідно вжити заходів для усунення горіння торфу на поверхні штабелів і полів.

Верхні шари торфу на захисних лініях потрібно глибоко фрезерувати з наступним ущільненням катками і зволоженням водою.

Гасити торф потрібно шляхом подачі на зону горіння води. Як тимчасовий захід можна покривати торф, який горить, сирим, застосовуючи для цього обладнання яке є на торфопідприємствах.

Створення рубежів для попередження розповсюдження пожежі і гасінні її до повної ліквідації повинні виконуватись з умовою форми площі яка зайнята вогнем, характер і інтенсивність розповсюдження вогню умов, в яких відбувається пожежа, а також наявність сил і засобів.

Для гасіння запущеної пожежі, як правило доводиться мобілізувати всіх співробітників торфопідприємства, а інколи залучати на допомогу робітників сусідніх підприємств та інших організацій.

Наказом директора підприємства повинен бути організований постійний штаб гасіння пожежі у складі:

- начальник штабу – директор торфопідприємства;
- перший заступник начальника штабу – головний інженер;
- члени штабу – начальник пожежної охорони, представник селищної ради, заступник директора, начальник транспортного відділу, головний механік, група зв'язківців.

Для керівництва гасіння пожежі повинні бути організовані чотири бойові дільниці:

- перша, основою для організації роботи по локалізації гасіння пожежі на вирішальному напрямку;
- друга і третя для локалізації гасіння пожежі з флангів.
- четверта для гасіння пожежі з тилу.

Бойову дільницю повинен очолювати начальник або технічний керівник того виробничої дільниці, на якому гаситься пожежа. Йому повинні допомагати заступник начальника пожежної охорони і ІТП ділянки.

Решта бойових дільниць очолюються інженерно-технічними працівниками підприємства, назначені наказом директора.

Всі керівники цехів і підрозділів підприємства під час пожежі повинні бути на робочих місцях і підпорядковуватися штабу .

Штаб повинен мати постійне, раніше визначене місце. В штабі повинні бути такі документи:

- план торфопідприємства;
- оперативний план гасіння пожежі;
- список телефонів робітників підприємства.

При отриманні сигналу про виникнення пожежі всі члени штабу повинні негайно прибути до нього, а всі інші працівники – на місця вказані в оперативному плані гасіння. Начальник штабу і його заступник повинні негайно визначити місце пожежі, його площу, напрямок і швидкість його розповсюдження. Для корекції обстановки до місця пожежі направляється оперативна група. Одночасно повинні даватися вказівки для підготовки техніки і засобів пожежогасіння.

Вияснивши обстановку, керівники штабу уточнюють раніше складений план гасіння пожежі і дають вказівки бойовим ділянкам розпочати гасіння і локалізацію пожежі, визначивши необхідну техніку, людей і способи гасіння. Відділам і підрозділам підприємства даються відповідні розпорядження про забезпечення водою та іншими засобами гасіння пожежі, електроенергією, матеріалами, медичним обслуговуванням, питною водою тощо.

Якщо встановлена небезпека поширення пожежі в сторону селища, штабелів торфу, складів горючих рідин та інших важливих ділянок, тоді керівництво штабу підсилює дільниці, які працюють на цьому напрямку, технікою, засобами пожежогасіння і працівниками. При збільшенні швидкості розповсюдження задимлення на вирішальному напрямку, при дуже сильному вітрі керівництво штабу, для запобігання нещасних випадків з

людьми, може тимчасово, до зменшення швидкості вітру з підвітряної сторони, перевести техніку і людей на один із флангів.

При виборі ділянок для загороджувальних смуг слід враховувати магістральні, валові і картові канали, суходільні площі, лінії залізниць та інші перепони, які є на полях торфорозробок, здатні затримати розповсюдження пожежі, особливо на флангах.

При посиленні вітру вздовж загороджувальних смуг необхідно організувати чергування робітників торфопідприємства з лопатами і відрами з водою для гасіння загорань, які виникають від іскор, що перелітають через смуги. Інтервали між постами повинні бути не більше ніж 100-200 м. Необхідно також створювати пересувні групи в складі 2-3 чоловіки на тракторних причепах з цистернами. Цистерни повинні заправлятися розчином змочувача для підвищення ефективності гасіння і економії води.

Гасіння палаючого торфу на поверхні полів і в штабелях є складним процесом. Тому на гасіння повинні направлятися пожежні підрозділи торфопідприємств і всі технічні засоби, які є з залученням працівників.

Для подачі води використовується головним чином трактори, обладнані коловоротними насосами НКФ-54 (подача 15 л/с при напорі 60 м.вод.ст.)

Гасіння здійснюється струменями води з пожежних стволів. При цьому робоча лінія повинна бути з двох рукавів, а довжина магістральної лінії діаметром 77 мм – 200 м. Радіус дії одного агрегату (трактора з насосом НКФ-54) складає 250 м, що відповідає половині відстані між валовими каналами.

При розповсюдженні пожежі фронтом, паралельним напрямком валових каналів, техніку необхідно розставляти вздовж них для охоплення фронту пожежі з флангу.

Гасіння палаючих штабелів фрезерного торфу здійснюється водяними струменями і розчинами змочувачів. В середньому на один штабель при роботі двох стволів “Б” затрачається біля 6 годин. Це пояснюється тим, що торф’яний дрібняк дуже погано змочується водою. Значна частина води не проникає в глибину штабеля, а скочується до його підшови і розмиває його. Тому для проливання штабелів торфу найбільш доцільно застосовувати стволи “А” або лафетні стволи, що сприяє більш ефективній і швидкій обробці штабеля протягом 4 годин.

Застосування розчинів змочувачів прискорює процес гасіння скорочуючи час обробки штабеля в 2 рази. Для транспортування цих розчинів застосовуються тракторні причепа з цистернами.

Процес горіння штабелів торфу супроводжується щільним задимленням території торфополів, а також прилеглих лісових масивів і селищ. Для запобігання втрати орієнтації і оточення вогнем, заздалегідь визначаються і позначаються суходільні ділянки, валові канали та інші безпечні місця куди при виникненні загрози слід виводити людей і техніку.

Для гасіння пожеж лісових угідь в області створено 7 лісових пожежних станцій (ЛПС) 2-го типу, які оснащені протипожежною технікою, обладнанням, інвентарем, засобами транспорту та зв'язку відповідно до встановлених норм. Території ЛПС забезпечені побутовими та службовими будівлями і спорудами, навісами для зберігання протипожежної та іншої лісогосподарської техніки.

ЛПС обслуговує 14 постійних робітників та 52 чоловіки, що зараховані на роботу по принципу пожежно-виробничих команд. Чисельність резервних команд пожежогасіння 160 чоловік. Особовий склад ЛПС та члени ДПД застраховані в акціонерному товаристві “Українська охоронна страхова компанія” м. Львів.

В діючих ЛПС нараховується 11 пожежних автомобілів, в тому числі 8 автомобілів підвищеної прохідності, 1 пожежний всюдихід ВПЛ-149, пожежна машина на гусеничному ході ГПМ-54, 15 колісних тракторів, 7 тракторів на гусеничному ході та інший протипожежний інвентар.

ЛПС обслуговують 184,5 тис. га держлісфонду, що становить 30 % до загальної площі лісів державного значення та 75 тис. га лісів інших відомств.

Враховуючи стан сучасних транспортних засобів та лісових доріг радіус дії ЛПС становить 30-40 км.

Пожежні формування об'єднання "Львівліс" діють в межах адміністративно-господарського поділу території лісфонду, безпосередньо підпорядковані керівництву держлісгоспу. Як правило до робіт в зонах виникнення надзвичайних ситуацій залучаються власні сили та засоби лісгосподарських підприємств. Спеціальні (додаткові) сили обласного, відомчого підпорядкування залучаються до роботи згідно інструкції про порядок взаємодії підрозділів МНС України в Львівській області.

При одержанні повідомлення безпосередньо з пожежного спостережного пункту чи інших джерел інформації про виникнення пожежі начальник ЛПС забезпечує негайний виїзд особового складу на пожежу і керує її гасінням до прибуття лісничого.

Зв'язок керівництва об'єднання із держлісгоспами організовано по постійно діючій мережі зв'язку загального користування. Для взаємодії членів лісопожежних бригад використовується 61 радіостанція, в тому числі: "Льон-В"-53 шт., "Кактус"-7 шт., "Польот"-1 шт. 25 радіостанцій використовується стаціонарно, 29 радіостанцій возимі і 7 радіостанцій переносних.

В держлісгоспах діє 10 пожежно-спостережних веж, з яких 3 телефонізовано, на решті веж при чергуванні використовується радіозв'язок.

Питання пожежної безпеки кожного року обговорюються на виробничих нарадах з прийняттям конкретних рішень. На базі Буського держлісгоспу у травні 2002 року проведено обласний семінар з керівниками держлісгоспів і практичні навчання по гасінню лісових пожеж. В травні 2003 року на базі Боринського держлісгоспу, в квітні 2004 року на базі Жовківського держлісгоспу, також проведення семінар-навчання по методах і способах гасіння лісових пожеж заплановано і цей рік.

Щорічно під час пожежонебезпечного періоду проводяться рейди в лісових масивах з підвищеною пожежною небезпекою. Незважаючи на немалий перелік заходів, які проводяться, й надалі трапляються місце випадки пожеж в лісгосподарствах та на торфовищах.

Так, в 2000 році пожежно-рятувальними підрозділами області здійснено 265 виїздів на гасіння лісових, торф'яних пожеж та чагарнику на площі 125,31 га. З них лісових 2 на площі 1 га., торф'яних 184 на площі 66,2 га., та 79 виїздів на гасіння настилу, сухої трави, чагарнику та очерету загальною площею 58,11 Га.

В 2001 році здійснено 3 виїзди для гасіння пожеж торфу на площі 0,44 га., пожеж лісу не було, на гасіння чагарнику 18 раз на площі 17 га.

В 2002 році здійснено виїзди на гасіння лісових, торф'яних пожеж та чагарнику на площі 88,2 га. З них 4 лісових на площі 1,5 га., 143 торф'яних на площі 83,7 га., 61 виїзд на гасіння настилу, сухої трави, чагарнику та очерету, загальна площа горіння становила близько 39,74 га.

В 2003 році здійснено 19 виїздів на гасіння пожеж торфу на площі 35,6 га., пожеж лісу не було, на гасіння чагарнику, настилу та сухої трави 96 раз на площі 19 га.

В 2004 році здійснено 14 виїздів на гасіння торф'яних пожеж на площі 23,1 га, пожеж лісу не було, на гасіння настилу, сухої трави, чагарнику та очерету підрозділи виїжджали 122 рази, загальна площа горіння становили близько 34,5 га.

За поточний рік підрозділами було здійснено 1 виїзд на гасіння торфу в Рясне-2 на площі 1300м², 73 виїзди на гасіння сухої трави, чагарнику на площі 26,9 га, так при спалюванні сухої трави на території Міжгосподарського спеціалізованого лісового підприємства м. Жовкви отримав опіки 90% тіла та помер в лікарні гр. Василькевич Олксій Васильович, мешканець с. Підкова Жовківського району. На даний час зареєстрована 1

пожежа в Дублянському лісництві Самбірського району на площі 4,3 га, де частково знищено насадження дуба, смереки, явора.

Найменування / рік		2002 рік	2003 рік	2004 рік	
Кількість виїздів,	раз:	143	19	14	
Загальна площа,	Га:	83,7	35,6	17,1	
Затрачено пального: бензину А-76,	л:	20994	4182	2330	
	дизельного палива,	л:	17850	2315	0
Щоденно задіяно:	о/с,	чол:	80	28	16
	одиниць основної техніки,	шт:	16	6	2
	спеціальної,	шт:	6	2	1

В порядку здійснення функцій Державного пожежного нагляду працівниками Головного управління проведені перевірки протипожежного стану об'єктів, лісів, торфовищ та сільгоспугідь розташованих на території обласного центру, або тих, які знаходяться на межі міста.

Під час проведення перевірок виявлені серйозні недоліки в організації цієї роботи. Більшість опорних пунктів лісництв не забезпечені пожежними мотопомпами, особовий склад ДПД не забезпечений бойовим одягом, недостатня кількість ранцевих оприскувачів та вогнегасників. Не на належному рівні проводиться робота по створенню і поновленню мінералізованих смуг, протипожежних розривів, ремонт та будівництво водоймищ, доріг протипожежного призначення, а також їх утримання у належному стані (станом на 20 квітня виконано близько 50 відсотків від запланованих лісництвами робіт). На непланових дорогах які ведуть в лісові масиви не встановлені шлагбауми, біля в'їздів в лісову зону відсутні попереджувальні знаки. В більшості випадків організація постійного патрулювання силами лісгосподарських підприємств та лісництв ділянок лісу найбільш небезпечних у пожежному відношенні, місць масового відпочинку громадян, що прилягають до лісових масивів, сільгоспугідь, торф'яників тощо зводиться лише до розробки маршрутів патрулювання на папері. Практично в усіх лісництвах ДЛГП „Галсільліс”, не створено резерву пально-мастильних матеріалів для гасіння можливих пожеж. Також в незадовільному протипожежному стані знаходяться будівлі самих лісництв, які не обладнані автоматичною пожежною сигналізацією, дерев'яні конструкції не оброблені вогнезахисним розчином, не проведено заміри опору ізоляції електромережі та інше.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Матеріали доповіді начальника Головного управління МНС України в Львівській області на всеукраїнській конференції з питань гасіння пожеж лісових угідь та торфовищ в м. Житомир – 2003 рік;*
2. *Матеріали засідань Комісій з ТЕБ та НС Львівської облдержадміністрації;*
3. *«Способ тушения лесных пожаров» Гришин А.М., Алесеев Н.А., Голованов А.Н. - 1986 год;*
4. *«Новые методы и техника для тушения лесных пожаров» Захматов В.Д., Откидач Н.Я., Щербак Н.Я.- 1998 год;*
5. *Аналізи бойових дій підрозділів ГУ МНС Львівської області – 2000-2005 роки.*